

CARACTERÍSTIQUES PSICOLÒGIQUES DEL NOI O NOIA AMB SÍNDROME DE DOWN

Per plantejar un programa educatiu concret per a qualsevol jove, amb o sense síndrome de Down, s'ha de partir del coneixement de l'alumne. Per aquest motiu, és essencial començar per establir quines són les principals característiques psicològiques de l'alumne amb síndrome de Down i a partir d'aquí planificar la intervenció educativa.

Partim de dues premisses:

1. La variabilitat existent entre els nois i noies amb síndrome de Down és tant gran i fins i tot major que la que es dona en la població general. Hem d'evitar els tòpics i les generalitzacions.
2. No podem determinar a priori el què poden arribar a aprendre. S'ha de ser cautelós respecte a les expectatives que es creen sobre les seves possibilitats futures.

ATENCIÓ

- Dificultat per mantenir l'atenció durant períodes de temps prolongats.
- Facilitat per la distracció davant estímuls diversos i novedosos.

Suggerències d'intervenció:

- És precís programar exercicis per a que augmentin els seus períodes d'atenció.
- És convenient mirar-los quan se'ls parla, comprovar que atenen, eliminar estímuls de distracció quan es treballa amb ells, presentar-los els elements d'un en un i evitar enviar-los diferents missatges i estímuls al mateix temps. Ha d'aprendre a escoltar.
- No s'ha de confondre la falta d'atenció amb la demora en la resposta, fet que es dona habitualment, ja que el seu període de resposta és més llarg.
- Eliminar totes les coses que poden distreure el noi. Se li ha de facilitar la concentració.
- Establir una rutina sobre el lloc de treball i el moment del dia més adequat: que el nen sàpigi quan és temps de treballar i quan de jugar.

INTEL·LIGÈNCIA

- Obté millors resultats en les activitats manipulatives que en les verbals.
- És difícil per a ells generalitzar el que aprenen.
- Necessiten més temps per respondre.
- Els costa entendre varies instruccions donades en ordre seqüencial (seguides).

Suggerències d'intervenció:

- És precís parlar-los més a poc a poc; si no entenen les instruccions repetir-les amb altres termes diferents i més senzills.
- Se'ls ha de donar el temps que necessiten.
- Treballar des del concret a l'abstracte, del manipulatiu a l'intel·lectual.

ASPECTES COGNITIVUS

- Dificultat per manipular diferents informacions.
- Lentitud per processar i codificar la informació i dificultat per a interpretar-la.
- Els resulten dificultosos els processos de conceptualització, generalització, transferència d'aprenentatges i abstracció.

Suggerències d'intervenció:

- És convenient parlar-los a poc a poc, amb missatges breus, senzills, directes i sense doble sentit. I anar augmentant la dificultat progressivament.
- Necessiten que se'ls ensenyi coses que altres aprenen espontàniament.
- Que tingui clar el què fem a cada moment i al llarg del dia (ara anem a la fila, ara esmorzem, ara anem al pati, ara treballem,...).
- Se'ls ha de donar temps per a que contestin, sense avançar-nos a la seva possible resposta.
- És precís explicar-los fins les coses més senzilles, no donant per suposat que saben alguna cosa si no ho demostren fent-ho.
- En situació de grup-classe seguir la mateixa activitat que fan la resta del grup, adaptada si cal.

MEMÒRIA

- Millor memòria visual que auditiva.

Suggerències d'intervenció:

- És essencial l'entrenament de la memòria.
- Necessiten que se'ls proporcionin estratègies (nomenar els objectes, agrupar-los per categories,...).
- És recomanable practicar en les tasques quotidianes a casa i a l'escola (transmetre encàrrecs, per exemple).

LLENGUATGE

- El nivell lingüístic va per darrera del seu nivell lector, de la seva capacitat social i de la seva intel·ligència general.
- Millor puntuació en proves manipulatives que verbals.
- Tenen dificultat per donar respostes verbals; donen millor les respostes motores.
- Tenen millor capacitat de llenguatge comprensiu que expressiu.

Suggerències d'intervenció:

- El llenguatge és convenient que sigui treballat individualment amb cada un d'ells.
- A la classe, utilitzar el menys possible llargues explicacions.
- A parlar se n'aprèn parlant. Parlar-los i escoltar-los són les millors estratègies.
- La lectura i l'escriptura afavoreixen el desenvolupament del seu llenguatge.
- L'ordinador pot ser un instrument molt útil per aconseguir aquests objectius.

CONDUCTA

- La majoria poden incorporar-se amb facilitat als centres d'integració escolar.

Suggerències d'intervenció:

- El més important és la normalització, és a dir, tractar-los de la mateixa manera que a la resta i exigir-los el mateix que a ells.
- Tenir cura i responsabilitzar-se del seu material i/o objectes personals.
- No acceptar comportaments infantilitzats i fora de context.

SOCIABILITAT

- En conjunt aconsegueixen un bon grau d'adaptació social.
- Sense una intervenció sistemàtica el seu nivell d'interacció social espontani és baix.
- Acostumen a mostrar-se dependents dels adults.
- Es donen en ocasions problemes d'aïllament en situació d'hipotètica integració.

Suggerències d'intervenció:

- És convenient establir normes clares i raonades.
- S'ha de proporcionar control conductual extern per a inhibir les actuacions desajustades, com a pas previ d'entrenament cap a l'autocontrol.
- Davant les situacions de rebequeries podem actuar, o bé ignorant o reconduint la situació canviant d'activitat... Després és important fer-lo reflexionar sobre la situació que ha provocat.
- Seguir el ritme escolar com els altres nens i nenes i l'acceptació i compliment de la normativa de l'escola. Aprendre a acceptar les recriminacions o crítiques que se li puguin fer.
- Es recomana la participació en tot tipus d'activitats socials en l'entorn social real del nen.
- Fomentar la relació interactiva amb els altres nens. Potenciar al pati que participi en jocs d'equip, fomentant les relacions de grup.
- Els programes d'entrenament en habilitats socials poden ser aplicats amb èxit entre aquests alumnes i s'obtenen resultats observables en poc temps.

ESCOLARITZACIÓ

Evitar parlar davant del noi o noia dels seus errors o problemes o de qualsevol sensació o actitud negativa que ell pugui provocar.

Valorar la informació que els pares donen sobre les coses que li agraden o no, sobre les seves capacitats, sobre les seves limitacions.

Informar als pares de la realitat del noi o noia en el centre. No és suficient dir que “tot va bé” o al contrari.

Inicialment és molt més important que el jove s'adapti al centre que als aprenentatges escolars. Aquests vindran després.

TANT IMPORTANT SÓN TOTS ELS APRENENTATGES CURRICULARS COM ELS APRENENTATGES DE RELACIÓ SOCIAL.

El centre educatiu pot treballar i incidir en aspectes importants del desenvolupament del jove: hàbits de treball i hàbits socials.